

Anders

Ja

D66

Goed onderwijs in Amsterdam Oost

Goed onderwijs is cruciaal om ieders individuele mogelijkheden te stimuleren en te ontwikkelen. Goed onderwijs geeft kansen om mee te doen. Kinderen ontmoeten elkaar op school en leren om te gaan met verschillende achtergronden en talenten. De kansen van een kind moeten volgens D66 niet afhangen van de buurt waar het vandaan komt.

D66 ziet nog steeds de noodzaak om fors te investeren om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. D66 Amsterdam trekt de komende jaren maar liefst 50 miljoen (waarvan 10 miljoen incidenteel) euro extra uit voor onderwijs, ruim 40 miljoen meer dan andere politieke partijen. Daarmee wil D66 Amsterdam de komende jaren de problemen rond het onderwijs aanpakken.

D66 wil niet bezuinigen op onderwijs, ook al hebben we nu te maken met economische onzekere tijden. Onderwijs is volgens D66 de basis voor de toekomst. Daar mag niet op bezuinigd worden.

D66 weet waar de problemen in het onderwijs liggen en welke kansen benut kunnen worden om de kwaliteit van het onderwijs in Amsterdam Oost te verbeteren. D66 richt zich in deze notitie op de volgende deelonderwerpen rond onderwijs:

- * Kleinschalig onderwijs met kleine klassen en persoonlijke aandacht; dit zorgt voor betrokkenheid en geborgenheid.
- * De volkshuisvesting moet gericht zijn op het creëren van gemengde buurten, voor alle verschillende inkomensgroepen en achtergronden moet goede en genoeg woonruimte zijn; dit werkt door in het onderwijs.
- * Bij de bouw van nieuwe scholen moet gekeken worden naar de bevolkingsprognoses; daardoor is er genoeg ruimte om alle leerlingen te plaatsen.
- * Maak gebruik van de expertise van schoolbesturen, directies, leraren en ouders; zij weten precies wat er speelt in het onderwijs en kunnen met adequate oplossingen komen.
- * Meer brede scholen. Kinderopvang, voorschoolse educatie, sport, cultuur en naschoolse opvang moeten samen met het normale onderwijs worden aangeboden.
- * Een centraal inschrijvingssysteem is volgens D66 niet de oplossing voor segregatie in het onderwijs. Er zijn verschillende andere instrumenten waarvan het creëren van gemengde buurten en het wegwerken van achterstanden in de volkshuisvesting de belangrijkste zijn. Volgens D66 moet eerst op het gebied van volkshuisvesting een achterstand worden ingehaald.
- * Stimuleer gezamenlijke initiatieven van scholen en ouders; de échte experts zijn diegenen die dagelijks met het onderwijs te maken hebben, maak gebruik van die kennis.

Anders

Ja

D66

Kleinschalig onderwijs

Kleine scholen zijn volgens D66 de oplossing voor veel problemen in het onderwijs. Op die manier ontstaat persoonlijk contact tussen leerling en leraren. Doordat leraren hun aandacht niet hoeven te verdelen over bijvoorbeeld 25 of 30 leerlingen hebben zij een beter zicht op bijvoorbeeld de leerprestaties en eventuele problemen in de thuissituatie. Door deze betrokkenheid kunnen problemen veel eerder gesignaleerd en aangepakt worden.

Kleinere klassen kosten wel meer geld dan grotere klassen. Maar deze extra kosten zullen zich op den duur uitbetalen. Doordat leraren in een kleinere klas meer tijd en ruimte hebben om alle kinderen aandacht te geven, zal de kwaliteit van het onderwijs omhoog gaan, wat later weer voordelen opleveren voor de kinderen. Ook denkt D66 dat een deel van de voortijdige schoolverlaters stopt met hun opleiding doordat zij moeite hebben om mee te komen. Door hen meer aandacht te geven in het kleinschalige onderwijs, kunnen ook zij het tempo bijbenen en toch een diploma halen.

D66 is zich ervan bewust dat de grote klassen niet ineens omgezet kunnen worden naar kleine klassen. Om te zorgen voor een overbrugging, ziet D66 graag dat er klassenassistenten worden aangesteld. Op die manier kan zowel de leraar als de klassenassistent de leerlingen de aandacht geven die ze nodig hebben en betrokken houden bij de lessen.

Kleinschalig onderwijs met kleine klassen en persoonlijke aandacht; dit zorgt voor betrokkenheid en geborgenheid.

Anders

Ja

D66

Gemengde buurten

De volkshuisvesting moet gericht zijn op het creëren van gemengde buurten, voor alle verschillende inkomensgroepen en achtergronden moet goede en genoeg woonruimte zijn; dit werkt door in het onderwijs.

D66 denkt dat ook op het gebied van huisvesting het één en ander verbeterd moet worden om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Voor het lager onderwijs in Amsterdam Oost geldt dat het volkshuisvestingsbeleid een eerste voorwaarde is voor een gemengde school. Amsterdam moet zorgen voor ‘gemengde buurten’, waar lagere-, midden- en hogere inkomens en verschillende culturen en achtergronden door elkaar wonen en leven. Een school in de buurt wordt dan vanzelf een afspiegeling van de mensen die er wonen, een gemengde school.

In de ogen van Jeroen van Spijk, fractievoorzitter van D66 Amsterdam Oost, is dat ook wat mis is gegaan op IJburg. “Het is eigenlijk ongelooflijk dat bij het stedenbouwkundige ontwerp van IJburg alle sociale huurwoningen in één hoek zijn gestopt. Zodra de tekeningen worden gemaakt voor een nieuwe wijk, moet direct rekening gehouden worden met een goede spreiding van verschillende inkomensgroepen en achtergrond.”

Dit is bijvoorbeeld het geval rondom de Olympusschool, waar op dit moment volgens de cijfers van het stadsdeel Zeeburg 51 procent van de leerlingen als kansarm wordt bestempeld. Jeroen van Spijk: “Dit is planologisch amateurisme. Het lijkt alsof het hier gaat over een oude wijk die door de jaren heen langzamerhand is verloederd. Maar nee, we hebben het hier over een complete nieuwbouwwijk die nog maar een paar jaar bestaat.”

Ook in de oudere volksbuurten van Oost zoals bijvoorbeeld de Transvaalbuurt is het wenselijk om op het gebied van volkshuisvesting bijvoorbeeld op langere termijn meer grotere huurwoningen en koopwoningen te creëren via nieuwbouw, splitsen en samenvoegen om op deze manier gemengde buurten te creëren. Volgens D66-fractievoorzitter Jeroen van Spijk is dit een langere termijn proces. “Er zijn voorbeelden van wijken in Amsterdam waar blijkt dat dit beleid heeft gewerkt. Denk bijvoorbeeld aan Amsterdam West en in zekere zin ook in de Dapperbuurt.”

Op dit moment breidt het centrum in Amsterdam zich uit en zijn een aantal oude volksbuurten in Oost duidelijk in de lift: “Wat dat betreft kunnen we hoopvol zijn dat er wat gaat veranderen”, aldus Jeroen van Spijk. D66 pleit voor een goede mix op het terrein van volkshuisvesting. D66 gaat op termijn voor een gezonde mix van 40 procent koopwoningen en 60 procent huurwoningen. Op dit moment ligt het eigen woningbezit in veel volksbuurten ruim onder de 20 procent.

Dit proces zal op een natuurlijke wijze moeten verlopen waarbij het natuurlijk zo moet zijn dat huurders met lage huren die naar tevredenheid wonen dit ook kunnen blijven doen. Cijfers tonen echter aan dat er in Amsterdam Oost veel meer goedkope huurwoningen (62 procent) zijn dan mensen met een laag inkomen (38 procent).

Een ander probleem is dat er veel kleine woningen zijn die niet aansluiten op de huisvestingsbehoefte van de grote(re) gezinnen die daar leven. Dit is bijvoorbeeld het geval in de Transvaalbuurt in Amsterdam Oost. Het volkshuisvestingsbeleid in Amsterdam van de afgelopen decennia heeft op dit punt grote stekken laten vallen en is letterlijk en figuurlijk helemaal vastgelopen.

Anders

Ja

D66

Voldoende aanbod van scholen

Een ander belangrijk punt betreft het aantal scholen in de wijken. Ook op dit punt gaat nog veel mis. Op IJburg is ongeveer 25 procent van de bevolking in de leeftijd van 30-40 jaar en een kwart van de kinderen is onder de 10 jaar oud. Met andere woorden: zeker de helft van de bevolking op IJburg bestaat uit jonge gezinnen.

Hoewel deze cijfers bekend zijn, lijkt dit weinig indruk te maken op het huidige stadsdeelbestuur. Tanya, moeder en inwonster van IJburg zegt hierover het volgende: “Ik hoorde laatst van een schooldirecteur dat voor twee nieuwe scholen op IJburg met plaats voor 600 kinderen wederom slechts 30 naschoolse opvangplaatsen worden gecreëerd. Ik geloofde mijn oren niet! Dit is toch niet uit te leggen?!”

Jan Rijnveld, ook vader van twee schoolgaande kinderen op IJburg, voegt daaraan toe dat de wetgeving vanuit Den Haag voor de naschoolse opvang erg streng is, waardoor het ook buitengewoon lastig is om buitenschoolse opvang te organiseren.

Om dit probleem echt aan te pakken moet op zeer gedetailleerd niveau gekeken worden naar de bevolkingsprognoses. Op basis daarvan moet bepaald worden waar meer scholen moeten komen en moet een passende financiering geboden worden. Jan Rijnveld: “In de huidige systematiek lijkt het er op dat er eerst kinderen op de stoep moeten staan voordat een klaslokaal wordt gebouwd. Maar je bent twee jaar verder voordat je een klaslokaal kan opleveren”, aldus Jan Rijnveld.

Het tekort aan scholen speelt overigens in meerdere buurten. In Oost-Watergraafsmeer is er in de afgelopen periode wel het één en ander verbeterd, maar het probleem is zeker nog niet opgelost. Jeroen van Spijk: “Hierbij speelt ook mee dat sommige scholen ontzettend populair zijn en met grote wachtlijsten kampen, terwijl op andere scholen in dezelfde buurt plaats genoeg is.” Samen met de scholen zou het stadsdeel een campagne moeten voeren om ouders ook op deze andere goede scholen te wijzen.

Tot slot moeten er niet alleen voldoende scholen zijn, de scholen moeten ook van goede kwaliteit zijn. In de afgelopen jaren is er extra geld geïnvesteerd, maar helaas is het nog steeds zo dat sommige schoolgebouwen in een slechte staat verkeren. Door achterstallig onderhoud is het binnenklimaat soms zo slecht, dat het gezondheidsproblemen veroorzaakt en de leerprestaties van leerlingen negatief beïnvloedt.

Bij de bouw van nieuwe scholen moet gekeken worden naar de bevolkingsprognoses; daardoor is er genoeg ruimte om alle leerlingen te plaatsen.

Anders

Ja

D66

Vertrouw op leraren, directie, bestuur en ouders

D66 vertrouwt op de eigen kracht van mensen. Dat geldt ook op het gebied van onderwijs. Op de scholen is veel kennis aanwezig om de onderwijsuitdagingen op te pakken. In de optiek van Jeroen van Spijk zijn de scholen de afgelopen jaren veelvuldig betutteld met beleidsmaatregelen uit Den Haag of vanuit de lokale politiek die in veel gevallen niet hebben opgeleverd wat men had bedacht.

“Het is belangrijk dat we vertrouwen op de experts in de scholen zelf om de oplossingen aan te dragen. D66 kiest daarbij ook voor kleinschalig werken op de scholen waarbij het personeel, de directie, het bestuur en de ouders de belangrijkste bouwstenen zijn. Kleinschaligheid heeft zowel vanuit prestaties als veiligheid vele voordelen”, aldus Jeroen van Spijk.

In zijn ogen weten de experts in het veld heel goed waar de problemen en de oplossingen in het onderwijs liggen. “Het zou in principe zo moeten zijn dat de gemeente alleen een faciliterende rol heeft. Ook in Amsterdam Oost gaat het op vele scholen gewoon goed en dat is mooi. De rol van de overheid wordt natuurlijk wel belangrijk als het niet goed gaat op een school. Zeker als de leerlingen de dupe worden, moet de gemeente en het stadsdeel er bovenop zitten en alles in het werk stellen om goede kwaliteit onderwijs af te leveren.”

D66 heeft onlangs in de Tweede Kamer een voorstel ingediend waarbij het mogelijk wordt om zwakke scholen onder curatele te stellen. D66 hoort positieve geluiden van schooldirecties over hoe het nieuwe bestuursstelsel in Amsterdam opereert. Daarbij voeren de stadsdelen regelmatig overleg met de schoolbesturen. Wel denken een aantal schooldirecteuren dat het belangrijk is dat de lokale wethouders vaker hun gezicht laten zien op de scholen en luisteren naar wat er speelt. Ook zijn er klachten onder schooldirecteuren over de informatievoorziening vanuit het stadsdeel.

Een ander punt van zorg is de kwaliteit van de PABO's in Amsterdam. Er is onder ouders, schooldirecties en collega-leerkrachten grote zorg over de kwaliteit van de toekomstige leraren, zeker wanneer de PABO's de kwaliteit van de opleidingen niet snel weten te verbeteren. Zonder goede leraren is het volgens D66 onmogelijk om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Ook is het voor D66 belangrijk om ouders zoveel mogelijk bij het onderwijs te betrekken. Succesvol onderwijs vindt plaats via een educatief partnerschap tussen de ouders, de school en het kind. Vooral de ouders kunnen de voorwaarden scheppen om te leren. Zowel de school als het stadsdeel draagt hier verantwoordelijkheid voor.

Maak gebruik van de expertise van schoolbesturen, directies, leraren en ouders; zij weten precies wat er speelt in het onderwijs en kunnen met adequate oplossingen komen.

Anders

Ja

D66

Meer brede scholen

Voor D66 is het ontwikkelen van voldoende brede scholen een belangrijk uitgangspunt. Bij een brede school zijn alle voorzieningen voor de jeugd en hun ouders verzameld onder één dak. Op dit moment zijn hiervoor helaas nog te weinig locaties.

Een brede school biedt kinderen volgens D66 een totaalpakket aan ontwikkelingsmogelijkheden, dat kan van belang zijn als er sprake is van een achterstandssituatie. Kinderopvang, voorschoolse educatie, sport, cultuur en naschoolse opvang moeten samen met het normale onderwijs worden aangeboden. Door voldoende voorzieningen voor naschoolse opvang te realiseren, kunnen ouders ook actief blijven op de arbeidsmarkt. Het stadsdeel moet dan wel meedenken hoe deze voorzieningen het beste kunnen worden gerealiseerd.

D66 is erg positief over de vele initiatieven die door de scholen worden ondernomen om ouders actief bij school te betrekken. Ook zijn vele scholen in Amsterdam Oost actief in de buurt. Jeroen van Spijk: "Dit zijn fantastische initiatieven. We moeten niet vergeten dat werken in het onderwijs zwaar is. Als een school en het personeel hun nek uitsteken voor de buurt krijgt dit helaas niet altijd de waardering die het zou moeten krijgen."

Ook hamert D66 op het belang van taal. Onderwijs is cruciaal om ieders individuele mogelijkheden te stimuleren en te ontwikkelen. Taal is daarbij essentieel. Hoe eerder kinderen naar school gaan, hoe kleiner de kans dat ze met een taalachterstand aan de basisschool beginnen. Als ouders en scholen dat willen, moet het volgens D66 mogelijk zijn om peuters vanaf 2 jaar aan te melden voor voorschoolse educatie gericht op taalonderwijs.

Meer brede scholen.
Kinderopvang, voorschoolse
educatie, sport, cultuur en
naschoolse opvang
moeten samen met het
normale onderwijs worden
aangeboden.

Anders

Ja

D66

Tegengaan van segregatie in het onderwijs

Dat er scholen zijn die zeer zwak zijn, komt doordat deze vaak slecht gemanaged worden, te veel onbevoegde leraren voor de klas hebben staan en kinderen uit kansarmere gezinnen zwaar oververtegenwoordigd zijn. De problemen stapelen zich op en juist de kwetsbaarste leerlingen zijn hiervan de dupe. Het zou volgens D66 goed zijn als deze kwetsbare leerlingen extra begeleiding krijgen, waaronder extra taalonderwijs. Vooral bij deze zwakke scholen is actief overheidsingrijpen noodzakelijk.

Een ander punt betreft de zogenoemde segregatie in het onderwijs. De discussie over 'zwarte' of 'witte' scholen raakt volgens D66 niet de kern van het probleem. Niet de kleur is het probleem, want veel gekleurde scholen doen het erg goed. Uiteraard is het goed voor kinderen om op gemengde scholen te zitten met medeleerlingen van verschillende achtergronden en culturen. Amsterdam is een wereldstad waar allerlei nationaliteiten wonen, leven en werken.

Op dit moment wordt op IJburg een proefproject uitgevoerd met een centraal inschrijvingssysteem. Deze pilot is nu nog erg vrijblijvend, maar er gaan al stemmen op om dit systeem uit te breiden. D66 is echter bijzonder huiverig om dit inschrijvingssysteem verder in te voeren en naar andere buurten uit te breiden. D66 verzet zich tegen het idee om de overheid een verregaande sturende rol te geven in waar en naar welke school een kind moet gaan. D66 vindt dat dit vooral een zaak is van de ouders en de schoolbesturen. D66 vraagt zich dan ook af of dit een rol is die de overheid op zich moet nemen. Daarbij heeft D66 ook van verschillende schooldirecties vernomen dat er twijfels zijn over de invoering van een centraal inschrijvingssysteem.

D66 gelooft niet dat het probleem van gemengde scholen wordt opgelost door de introductie van een centraal inschrijvingssysteem waarbij de gemeente bepaalt waar een kind op basis van zijn of haar afkomst moet worden geplaatst.

D66 kiest er liever voor om samen met de schoolbesturen een strategie per school te ontwikkelen om te komen tot gemengde scholen die ook door het personeel en de ouders gesteund wordt.

Een centraal inschrijvings-systeem is volgens D66 niet de oplossing voor segregatie in het onderwijs.

Er zijn verschillende andere instrumenten waarvan het creëren van gemengde buurten en het wegwerken van achterstanden in de volkshuisvesting de belangrijkste zijn.

Volgens D66 moet eerst op het gebied van volkshuisvesting een achterstand worden ingehaald.

Anders

Ja

D66

Eigen initiatief ouders en schoolbesturen

Een van de belangrijkste pijlers van D66 is: Ga uit van de eigen kracht van mensen. D66 juicht dan ook van harte toe dat ouders en schoolbesturen zelf oplossingen bedenken om de school te ontwikkelen tot een sterke school. Een voorbeeld daarvan is het initiatief van een school in Amsterdam-Zuid. Het Berlage Lyceum wist zich door de introductie van Tweektalig Onderwijs (TTO) in het klaslokaal om te turnen tot een goedlopende en gemengde school.

Wat ook helpt is het ondersteunen van ouderinitiatieven waarbij een groep kansrijke scholen bewust kiest voor het oprichten van een buurtschool. Bij de St. Jan School in de Baarsjes is dit ook succesvol geweest. Een andere maatregel zou kunnen zijn om populaire scholen te helpen met het uitbreiden en het zoeken naar dependances bijvoorbeeld in een gemengde buurt. Voor D66 is vooral het creëren van een gemengde buurt een belangrijke succesfactor.

Stimuleer gezamenlijke initiatieven van scholen en ouders; de échte experts zijn diegenen die dagelijks met het onderwijs te maken hebben, maak gebruik van die kennis.

Anders

Ja

D66

Tot slot

Behalve de eerder genoemde voorbeelden, denkt D66 dat ook andere maatregelen zullen helpen om de kwaliteit van het onderwijs te vergroten.

- Ouders moeten hun kinderen nu soms al als baby aanmelden voor een school. D66 wil een vast aanmeldmoment, zodat iedereen een gelijke kans heeft op een plaats op de school naar keuze.
- D66 wil dat alle ouders bewust een keuze kunnen maken voor de beste school voor hun kinderen. Het stadsdeel kan ouders wijzen op het belang van een goede schoolkeuze en de verschillen in kwaliteit tussen scholen inzichtelijk maken.
- Geen kind mag volgens D66 de basisschool verlaten voor het behoorlijk kan lezen en schrijven. Desnoods blijft een leerling om die reden een extra jaar op de basisschool. Dat jaar moet er speciaal op gericht zijn om de achterstanden weg te werken.
- D66 is ook een voorstander van de zogenaamde 'zomerscholen'. Deze blijken in andere delen van het land zeer succesvol. In de zomervakantie kunnen leerlingen er hun taalkennis bijspijkeren.
- Bij de verdeling van extra middelen aan scholen zou beter gekeken moeten worden naar de kwaliteit van scholen en de mate van achterstand van scholen. Ook zou bij de verdeling van gelden rekening gehouden moeten worden met de plannen die moeten zorgen voor meer gemengde scholen.
- Ook autochtone Nederlanders kunnen achterlopen in hun ontwikkeling van spreek- en schrijfvaardigheden. D66 wil dat iedereen die dit nodig heeft, de kans krijgt te werken aan een betere beheersing van de Nederlandse taal.

